

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejema Opravištvo v Zosta 5.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu v via Torrente. «Nuova Tipografia» vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Cesar na Kranjskem.

Iz Ljubljane 17. julija.

Cesarjevo potovanje po Gorenjskem.
Včeraj zjutraj ob 7. uri je cesar zapustil belo Ljubljano. S'ovo je bilo, če prav ne tako velikansko, pa nič manj presrčno, kakor prihod. Od deželne hiše pa do mestne meje in še naprej čakalo je ljudstvo vladarja, da ga še enkrat vidi in pozdravi. Po vsej poti so se razlegali ogromni »Živio« klici, cesar pa je na vse strani pozdravljal prijazno; iz obraza mu je sijala zadovoljnost. Na meji mesta čakal ga je mestni odbor. Župan Grasselli se je cesarju na kratko, a navdušeno zahvalil za visoko milost, katero je skazal Ljubljani, na kar mu je cesar odgovoril: »Jaz se presrčno zahvaljujem za presrčni sprejem; dnevi, katere sam prebil v Ljubljani, ostanejo mi v najprijetnejšem spominu.« Pohvalil je cesar tudi izborni red, kateri je vladal v Ljubljani k ljubi tolikim tujcem mej vso slavnostjo. Ko se odpelje, je navzoče ljudstvo kar »frenetično« pozdravljalo cesarja.

Na poti od Ljubljane pa do Kamnika je bila skoro povsod živa ograja, povsod praznično lepč ljudstvo, cesarja navdušeno pozdravljajoče, na obeh straneh ceste visoki mlaji z avstrijskimi in narodnimi zastavami.

V Mengšu je cesarja pozdravil ondodni župan in ko je cesar videl nekega moža brez rok, in so mu na njegovo prašanje povedali, da je zgubil obe roki v vojni, ukazal je adjutantu, naj mu podari 30 gld.

Sprejem v Kamniku je bil prav tako lep, kakor v Postojni ali Logatcu; ves Kamnik je bil v zelenju, v cveticah in zastavah; bilo je tudi

več slavolokov; pri vходу v mesto je župan, g. dr. Samec poleg slavoloka nagovoril cesarja ter poudarjal neomahljivo udanost cesarju, cesarskeji hiši. Vidno ganjen cesar se je na kratko zahvalil, a potem župana izpraševal o razmerah na Gorenjskem. Na to je neka krasna gospodičina, spremljana od 20 v belem oblečenih družic, cesarju podala krasen šopek. Na velikem trgu je cesarja pozdravil v imenu okoliških županov gosp. Janko Krsnik, kateremu je cesar priznal, da je ganjen nad tolikimi dokazi ljubezni in da prav težko zapuščja Kranjsko. Potem pa je cesar govoril s posameznimi župani tako uljudno, da se je ljudstvo, katerega se je kar trlo na trgu, kar čudilo cesarjeve uljudnosti. V Kamniku je cesar zajutrukoval in k zajutruku povabil tudi župana in še druge odlične domače osebe. Mej potom iz Kamnika do Kranja je bilo zopet ob cesti polno ljudstva, vse vasi krasno odičene, v vsakej vasi slavolok; povsod ogromni »Živio-klici«, ki so odmevali po vsem Gorenjskem. Precej po 1. uri pop. se je pripeljal cesar v Kranj. To staro mesto, prav biser Gorenjske, bilo je še bogatejše odičeno, nego Kamnik. Župan Šavnik je pozdravil cesarja, potem pa je glavar predstavljal druge Gorenjske župane, s katerimi se je cesar prav prijazno pogovarjal. Šel je potem cesar v prelepo gotično cerkev, pred katero ga je pričakovala duhovščina. Po končanej molitvi se je peljal cesar na kolodvor, kder je uže čakal dvorni vlak in ga odpeljal v Lesce. Tudi ob železnici je ljudstvo navdušeno pozdravljalo vladarja. K malu po dveh je dospel dvorni vlak v Lesce, na krasno olepšanem kolodvoru

so ga sprejele razne deputacije županov, duhovnov, deklet itd., nagovoril ga je župan iz Radovljice, peli so pevci cesarsko pesem. Vse to se je vršilo pri slabem vremenu, ker lil je dež in k ljubu tako slabemu vremenu se je odpeljal cesar iz Lesce v odprtej kočiji v Begunje, kder je ogledal tamošnjo žensko kaznilnico, kder ga je živahno, presrčno sprejelo navdušeno ljudstvo, katero je od blizo in daleč privrelo, da vidi vladarja, ne da bi se bilo ustrašilo v tem času izredno slabega vremena. Iz Begunj se je cesar zopet peljal nazaj in skoz Lesce v Bled.

Kedor je videl v nedeljo Bled v svojej naravnej krasoti, pomnoženej po prekrasnem odičenju, v katerem se je blesketal posebno romantični grad, vse lepe vile okolo jezera in jezerski otok, ta je gotovo vsklikol: »Bled je res najlepši biser Kranjske.« Uže dva dni pred dohodom cesarja je dohajalo na Bled vse polno tujcev iz vseh krajev, v ponedeljek z jutranjim vlakom pa je došlo toliko Ljubljančanov, da so morali pred vlak vpreči 2 mašini, smelo trdimo, da se je bilo na Bledu v ponedeljek okolu poludne zbralo nad 25.000 ljudi; tolika množica ni še nikoli krasila tega rajskega kraja. Le škoda, da je v ponedeljek proti 11. uri dop. nastalo prav slabo vreme, silna burja, potem pa mrzel dež, pravo novembersko vreme, tako sicer, da je na gorah celo snežilo. Vse to ni ustrašilo ljudstva, meni pa so se posebno smilile krasno po starogorenjskej šegi oblečene ženske s pečami na glavi, katerih je bilo gotovo okolu tisoč, te ženske so si dragoceno, večinoma svilnato obleko, silno poškodovale; a vse to jih ni strašilo, saj je šlo za to, da vidijo preljubljenega cesarja. Reči mo-

ram, da je Gorenjsko ljudstvo pri tej priliki pokazalo največjo požrtvovalnost. Proti 5. uri je naznanjalo pokanje možnarjev in zvonjenje zvonov, da se cesarski spreved bliža, in zdajci se uže sliši godba, ki je bila poleg slavoloka, stoječega na vrhu, kder se nagne pot v Bled; a komaj je začela godba cesarsko himno, ko nje glas zaduše do neba odmevajoči »živioklici«, ki so odmevali po vsej dolini. Cesar se je pripeljal k ljubi nevihti v odprtej kočiji in je bil k ljubi težavnemu potovanju prav židane volje. Pri slavoloku ga je pozdravil blejski župan, g. Vester, cesar se mu je prijazno zahvalil in omenil, da je vreme slabo, dež da je sicer dober, toda padal je tudi sneg. Na to je cesarja pozdravil slavnostni odbor, njemu na čelu glasoviti Šveglj, na kar se je cesar odpeljal s sprejemom mej »živioklici« na tisoče zbranega ljudstva, razpostavljenega od slavoloka pa do Malnerjevega hotela, v katerem je ces. dvor imel svoj stan. Takozvani komité, v katerem so bili večinoma kranjski nemškutarji, prizadeval si je, da bi bil dal vsemu sprejemu in vsej slavnosti na Bledu vsaj nekoliko nemškega značaja; toda vse te poskušnje so zginole, kakor kapljica v morju, tudi to, da so na Bledu zabranjevali in se ogibali slovenskih zastav, ni koristilo, vsa slavnost je imela pri vsem tem le čisto slovenski značaj in cesar se je prepričal, da na Gorenjskem prebiva krepiki slovenski rod.

Zvečer ob 6. uri je bil dvorni, obed; mej obedom je bil tudi ponehal dež. Komaj se je začelo mračiti, okolu 8 ure pa so se užgali kresi. Najpred so se pokazali na višavah okoli daleč in bliže, celo na Triglavu, če prav so

Podlistek.

Kontovelj-Mokolán-Prosek.

(Zgodovinska črtica spisal M. Sila.)

Hajd! brate, teči na Kontovelj ter prepiši glagolske napise v cerkvi Matere Božje pri cesti! Tako me opomni prijatelj P. pred mesec dni, a ni bilo treba ponavljati tega opomina. Te »krilate besede« tudi mojim nogam pripno krila, da poletim tja dolj v Kontovelj. Veselo je škrjanček vedno tresljajoč perutice, dvigal se kviško prepeva: »bom zidal turen, bom šel na kviško, visoko, še više, gor više, sem zabil bat, bat,« in se je spustil na tla. Taki, sem si mislil, so in odkritosrčno rečem, smo mnogi zgodovinarji, ki hočemo visoko leteti, pa inoramo vedno priznavati, aj! še tega nisem znal in vendar tako blizu pri rokah mi je bila stvar jako znamenita. Ko pridem na »Moščanišče«, oni prostor pred Prosekom, kder imajo včasih vojaške vaje, in naprej naravnost pred Kontovelj, doidem starega moža, ki je nesel nekaj veničja za krave, ter se pomeniva o marsičem. Ko prideva na opuščeno cesto, kder imajo vojaki, na Prosek bivaajoči, svoje strelišče, vprašam moža, kako pravijo onej cesti, in zakaj se je opustila, na kar mi odgovori: Mi pravimo »Vižintinova cesta« in dejo, da se ni speljala do Trsta, ker je tolikaj lepo narejena, da so delalci upili: »živijo Visintini!« namesto da bi kričali: »živijo cesari!« in nevošljivci so gospoda tuženirja Vižentina

zatožili, da so mu službo vzeli, in cesta se je opustila. To se ve, to razlaganje nema zgodovinske vrednosti, a kaže, kako si prosto ljudstvo mnoge dogodbe po svoje domišljivi tolmači. Na onem kraju, kder pravijo »stara sela«, dospem v Kontovelj, ter hitim k pred. g. župniku, da mi blagovoli odpret cerkvice Matere božje. Koj mi postrežljivi gospod daše ključ in grem po cesti »Mejdulaha (mej dolih) v starinsko, sedaj okusno ponovljeno kapelico, katerej domačini neki pravijo: »nova cerkev«, pa bi menda boljše rekli »obnovljenaa«, kajti oni gor omenjeni Kontoveljec mi je rekel: »To je »Mati Božja od Žalvinja« (talijanski: »Madonna della Salvia«), je še bolj stara, nego na Kontovelju«. Tu pa se je motil mož, ker v kapitelskem arhivu tržaške stolne cerkve hranijo nek zapisnik iz l. 1335, v katerem je zaznamovanih 24 cerkvic in kapelic v Trstu in tržaškej okolici, spadajočih pod isti kapitelj, a mej njimi je zabeležen sv. Jeromin na Kontovelju, pa cerkvice »M. B. od Žalvinja« ni še v tem broju. O tej znamenitej cerkvi so uže mnogo pisarili, tako dr. Kandler v časniku »L' Istria« IV. 1849 N. 66; po njem je posnel pisatelj članka: »Curatía Contovellum« v škofiskem listu »Folium dioecesanum« 1869. pag. 45. Obširnejše piše dr. Loser v tržaškem listu »La Vigilanza« 1880 N. 10. in po njem z dodatki g. M. v »Danici« 1880 l. 46 in 47. Slehern ima kaj posebnega, a nobeden ni zapazil glagolitskih napisov od »romarjeva«, ki so prihajali v to cerkvice iz istrijskih krajev, ter začrtali imena in letnico svojega po-

hoda na zidu v presbiteriju. Predno pa raztolmačimo te napise, naj razjasnimo ime te cerkve. Imenujejo to kapelico: »M. B. salvijska (žajbeljska). (Madonna della Salvia). Od kod to ime, ni gotovo. Ljudska pripovedka trdi, da je ta kip M. B., ki se časti, bil najden pod nekim žajbelnovim grmom. (»Danica« s. c. str. 365.) Mogoče, da je to res, ker na »Venie« nad »školjamic« raste na prostem občinskem pašniku »žalbelj«. — Dr. Kandler meni, da ime izvira od žajbelnove cvetke, katero je M. B. baje v rokah držala. Ta kip, ki je zdaj v cerkvi, in je prvotni, le pobarvan in pozlačen, pa nema čisto nobenega znamenja, da bi imel kedaj žalbelj v rokah. — Dr. Loser nasproti misli, da ime »della Salvia« bi utegnolo izvirati od osebe, katera je dala cerkev zidati; in v resnici je družina »Salvia« v starodavnih časih v Trstu slovela. Neki Ivan Salvia je l. 1223 sklenol trgovinsko pogodbo z Benečani v imenu tržaškega mesta. No, i proti temu tolmačenju ne bi bilo ugovora, ako bi se za gotovo vedelo, da je rodbina »Salvia« po l. 1335 še živela, kajti pred onim časom cerkvice ni bilo, in o tej rodbini »Salvia« se po onem l. 1223 ne bere nič izvestnega. V listini tržaških meščanov l. 1292 je dvakrat to ime zabeleženo: »Cresius filius Salvia« (Kres sin Salvia) in pa »H. de Salvia«. (Dr. K. Storia dei Patrizi di Trieste p. 28.) Potlej pa je edino še imenovan nek Janez de Salvia, ki pa nikakor ni trgovinske pogodbe delal l. 1223, nego v pogodbi istega leta se Benečani sklicujejo na drugo pogodbo uže prej skleneno po trža-

škem poslancu Ivanu de Salvia.) V zapisniku l. 1468 pa mej odličnimi mestnimi odborniki ne nahajaš več nobenega Salvia. (Storia d. Patr. p. 64.) In tudi takrat teško, da je uže stala cerkvice M. B.

Sosednji Barkovljani jo imenujejo tudi »Grljansko M. B.«; pa to se pisatelju v »Danici« ne zdi verjetno, kajti altar s prelepim kipom M. B. iz Grljanske cerkve se nahaja v sedanjej farnej cerkvi na Kontovelju. Ni tako, gospodine! Kip M. B. iz nekdanje samostanske cerkve v Grljanu je prenesel P. Konstantin Hrastar, prvi župnik (kurat) Katinarski seboj v Katinaro, kamor je prišel iz l. 1785 po ces. Jožefu II. preklicanega frančiškanskega samostana v Grljanu. (Fol. dioec. 1869. p. 46.) Podoba M. B., ki se dan danes vidi na večem altaru v Kontoveljskej cerkvi, je lesena, in ne zna se nje začetek. (Isti.) Na levi (moškej) strani pa je vzdana črna plošča v kontoveljskej cerkvi z napisom: »da je altar M. B. iz Grljana prenesen, privilegiran«. — Torej ne v Kontovelju, niti v cerkvi »žalvinjske« M. B. ni kip iz Grljana. — Pač pa bi utegnolo nekaj resničnega imeti, da je, kakor sem omenil v svojej »Zgodovini Trsta in okolice« (str. 111) starinski kip iz cerkve M. B. pri morju v Grljanu bil prenesen v »novo cerkev« in se torej prav za prav ima nazivati »žalovna« M. B., t. j. ki je od »žalovja« ali

Et illud scriptum et ordinamentum, quod olim factum fuit per Dominum Ducem Venetic et Johannem de Salvia, nuntium civ. Tergest... observabo. (G. Dr. C. sca: Le Relazioni fra Trieste e Venezia p. 86.)

bile višave pokrite s padlim snegom, svitli kresovi, ob hribu za otokom so bile iz njih narejene začetnice imena cesarjevega.

Potem se je pokazal grad na skali razsvitljen po svojem obrisu. Zdaj se začno prikazovati balončki in razne luči ob bregu, tudi hiše so razsvitljene, nekatere posebno krasno. Ob otoku je čez vso jezero vrsta premikajočih se lučic, da se blišči in miglja. Veličasten je bil pogled na visoke sive gore, a čaroben na jezero, v katerem so se blesketali vsi ti ognji, in vsa ta razsvitljava!

Ko se je začela razsvitljava in so z grada gmeli možnarji, stopil je cesar v čoln in se peljal po jezeru, ob bregovih in po čolnih pa je bil vrisk ljudstva res gromovit, »živio! odmevalo je po gorah in bregovih, v lepo razsvitljenem čolnu pa se je vozila vojaška godba, ki je himno sviralala. Pozneje je bil tudi umetni ogenj, ki je napravil najlepši efekt, ker vse te ognjene barve je odsevalo jezero. — Vsa ta razsvitljava, ti kresi, umetni ognji, ta velikanska, vesela in vedno prepevajoča in kličeča množica, to vse je nepopisljivo; kaj tacega je mogoče napraviti le na Bledu, in koliko lepše bi se bilo še vršilo vse to, da nam je bil Jupiter Pluvius tako prizanesljiv, kakor je bil Ljubljancanom. Ko se je končala razsvitljava in je cesar šel k počitku, zbirali smo se v gostilnah okolo jezera in v vasi; pri Petranki je godla vojaška banda, v vasi pa so prepevali gorenjski pevci, veselje je trajalo nekajeno do jutra. Rano v jutro se je cesar odpeljal z dvornim vlakom v Trebiž, in vzel se seboj gotovo najlepše vtiske iz naše mile slovenske dežele. To praznično oblečeno, lepo gorenjsko ljudstvo, to streljanje, zvonjenje, ta vrisk in to petje po vsem Gorenjskem, — preživo je pričalo cesarju, da Slovenec je in ostane eden najzdravejših in krepkejših stebrov habsburške države. — Ta narod ne sme propasti, ta narod mora napredovati na srečo Avstrije, tako si je moral misliti naš vladar, ko se je poslovil od Kranjske.

Spomini na 600 letnico.

Kateremu Slovencu ni skakalo srce v radosti, ko je videl slavnosti v Ljubljani, ali čital o njih, kateremu dobremu Avstrijcu ni bilo veselo pri srcu, ko je videl ali zvedel, kako je naš preblagi cesar v Ljubljani občeval s svojim slovenskim ljudstvom. To je bila prava družinska slavnost nepozabljena nam in našim potomcem. Kakor Slovenci v Kranj-

brega prenesena. Dan denes, se ve, ni ta beseda toliko znana in se je pozgubila, kakor še marsikatera lepa slovenska beseda. Tudi »Zavilje« izvajam v omenjeni knjižici od »žalje« bregovje, kajti v nemških listinah se tudi nabaja: »Salbach = Zavilje«. Torej mislim, da nikakor ni prenapeto to moje trdenje, tem manj, ker je mej ljudstvom pravljica, da so jo umili, ko so jo od brega prenesli M. B. (ali po drugem izročilu si je noge oprala) v vodi ki se imenuje »zdrava voda« ali studenec M. B. Predno so se ustanovili oo. frančiškani (minoriti) v Grljanu l. 1626, uže davno je bila cerkev M. B. v Grljanu, kakor pravi ustanovno pismo: »Ker je v tržaški okolici neka cerkva M. B. v Grljanu, pet (laških) milj oddaljena od mesta pod župnijo opensko, ki daleč slovi po čudežih in po obilnem obiskovanju božjepotnikov, — izročimo jo oo. frančiškonom« itd. Posebno so radi zahajali mornarji v to cerkev, in potem ko je bila v kakej vojni z Benečani ali morda od morskih roparjev prvotna cerkva razdejana, prenesli so kip v novo cerkev »žalne M. B.« v Kontovelj. Od todi si tolmačim toliko glagolskih napisov v tem svetišču, ki je najbrže vzrastlo koncem 15. stoletja.

(Dalje prihodnjič.)

skej, ponosni smo tudi mi Slovenci na Primorskem na ljubljanske zlate dneve.

Toda ni ga veselja brez grenkote in tako tudi mi tržaški in istrski Slovani okušamo grenkoto poleg veselja. Skoraj sleherni ugane, kam merimo s temi besedami.

V Istri so razmere prežalostne; v Trstu nič manj; avstrijsko čustvo se tukaj od neke strani uže dolgo, dolgo časa sistematično zatira. Kedor je videl lansko leto cesarja v Trstu in letos v Ljubljani in primerjal njega sprejem tam s sprejemom tukaj, vrinola se mu je nehoté misel: »tam tako odkritosrčno, lojalno, tukaj prisiljeno.« In vendar je Trst cesarske družini dolžan še več hvaležnosti, nego Kranjska, in vendar se imajo tržaški milijonarji največ zahvaliti cesarske milosti, da so tukaj našli rodovitno plodno polje za bogatenje, za izvrševanje svojega najvišjega cilja. Gotovo je sicer, da srečen človek skoraj navadno zgubi čut hvaležnosti, a pri nas so še drugi uzroki; pri nas je dosegla pokvarjenost jako visok stepen in temu je dokaz to, da je »izvoljeno ljudstvo« povsod merodajno. A prav to ljudstvo ima navado, da se oklepa večine z namenom, da potem to večino svojim lastnim namenom vsluževa. Še drugi in tehtnejši uzroki nehvaležnosti so. Mnogo se je tukaj grešilo s tem, da so poprejšnje in nekoliko tudi novejšje vlade Primorske dežele smatrale za italijanske in z vso močjo podpirale italijanski element. Največje zlo pa so napravili ustavoverci, kateri so se zvezali z italijansko propagando z namenom, da izrujejo na Primorskem vsako slovansko koreniko. Vsled tega je postala zavednost italijanske narodnosti v Primorskih deželah tako mogočna, da so jih za narodnostno idejo navdušeni in se le v italijanskem življu srečne čuteči mlajši zastopniki inteligence kar proklamirali za del Italije; kar vse so posledice v našem stoletju močno razvitega narodnostnega načela in pa tukaj vladajoče sisteme. — katera pa še do denes ni odpravljena, ker merodajni krogi na Primorskem morda še vedno menijo, da dobodo mej Italijani samimi dovolj zaslombe in varstva proti posledicam na Italijanskem najbolj razvite ideje narodnosti in zedinjenja italijanskega življa v eno samo državno skupino. Gotovo je mogoče, take nagibe začasno storiti neškodljive; toda nagibi le vedno ostanejo in se množé, posebno mej mladino, katere je bodočnost. Merodajni krogi sami morajo poznati mnogo sinov, celó nemških in slovanskih višjih uradnikov, ki se prav nič ne ujemajo s političnim prepričanjem svojih roditeljev in uže samo to bi jim moralo služiti v svarilen dokaz. No, in to so uzroki, da posebno v Trstu in Istri vlada nek indiferentizem za vse, kar unema srca pravih avstrijskih patrijotov, kateri indiferentizem se je prav te dni zopet prav sijajno pokazal ter grenil tudi nam Slovanom v Istri in v Trstu veselje, katero smo čutili z našimi brati na Kranjskem in Štajerskem.

Navada je, da zastop sosednje dežele, ali po naše deželni odbor, pride pozdravit vladarja, ako se nahaja v sosednji deželi. Ko je bil lansko leto cesar v Trstu, pozdravila sta ga tukaj deželna odbora Kranjski in Goriški in letos v Ljubljani je cesarja pozdravil dež. odbor Goriški, in še celo iz Hrvaške, ki vendar spada v drugo polovico države, prišla je sijajna deputacija poklanjat se našemu vladarju, a tržaške in isterske deputacije v Ljubljani nismo videli; namesto te oficijelne deputacije pa je šlo v Ljubljano in v Postojno gotovo par tisoč ljudi,

večinoma inteligentnih Slovanov iz Trsta in Istre in tam združeno s kranjskim ljudstvom navdušeno pozdravljalo svojega vladarja ter tako prav jasno in razločno protestovalo proti postopanju merodajnih krogov na Primorskem. Ti ljudje se niso strašili ne troškov ne zamude časa, ker čutili so v srcu potrebo, da se vdeležé praznika zveze slovenskega ljudstva s presvitlo dinastijo.

Kar pa mora še grenkeje čutiti vsak pravi avstrijski patrijot, to je vedenje večine tuk. italijanskih listov, posebno pa glasila one tuk. stranke, ki je vedno na krmilu tudi v mestnem zboru, akoprem je tam na videz Avstriji bolj prijazna večina. Uže pred nami je nek tuk. nemški list konstatiral, da nek list ni niti črhol o cesarjevem potovanju po bližnjem Kranjskem, s katero deželo je naš Trst v najožje zvezi. A mi poznamo še nekoliko drugih tuk. listov, ki so v tem obziru verno posnemali način vodilnega lahonskega lista.

Ko so bile še nedavno slavnosti v Italiji zaradi ženitve nekega italijanskega princa, na dolgo in široko so prinašali ti listi poročila o najmanjši ceremoniji; ako se na Italijanskem dvoru zgodi najmanjši dogodek, vsi ti listi so polni dolgih poročil, a ko naš cesar na Kranjskem žane prave triumpfe, največjo vladarsko slavo, za vse to ti listi nemajo najmanjšega prostora, in vendar je Ljubljana tako blizu Trsta, in vendar o postonjske jami ti listi vsako leto prinašajo obširna poročila o binkoštih; le ko je jama v najlepšem svitu, nemajo besed za popisavanje, in zakaj? Morda zato, ker je jamo obiskal preljubljeni Franc Jožef I.? Kar je preveč, to je preveč, in če tudi so tendence takih listov našim nasprotné, uže navadni takt zahteva, da se iz kronike ne izbacujejo dogodki, kateri se vrše tako blizo. — Mi gotovo nismo prijatelji kralja Humberta, a da ga ital. narod slavi v bližnjem Vidmu, zdelo bi se nam primerno, da to vsaj v navadnej obliki poročamo svojim čitateljem.

To je tržaških razmer zrcalo, v katero naj bi se večkrat ozirali oni gospodje, ki manj ali več odločujejo osodo Primorskih dežel. Enake, če ne še slabše razmere so v Istri, če tudi ne vedno tako jasno na dnevu. Mi pa tržaški Slovani smo iz Ljubljane prinesli s seboj cvetico upanja, in ta cvetica je prepričanje, da vsa avstrijska ljudstva, ki se tako udano zbirajo okolo svojega cesarja in da cesar sam, ki je v naši državi tudi posrednik mej narodi in branitelj slabega proti močnejemu, da oba ta glavna činitelja naše države ne bosta več dolgo trpela izjemnega stanja na obalih Adrije ter da se bo z vso odločnostjo delovalo na to, da se tukaj razmere temeljito predrugačijo. Državni interesi to zahtevajo, in ker je cesar gotovo vsak dan bolj prepričan, da boljših braniteljev na Adriji njegova dinastija nema od Slovanov, gojimo trdno nado, da se vremena zjasné tudi nam Slovanom v Primorju in to toliko prej, kolikor bolj se okrepcajo in narodno razvijajo bratje bivajoči za nami. Težavna je sicer naša potrpežljivost, toda lajša nam jo prepričanje, da je sedanje stanje protivno koristim avstrijskih ljudstev in dinastiji in da to prepričanje z vsakim dnevom bolj prodira v najvišje in najmerodajniše kroge. Delajmo torej neprestrašeno in zmaga bode naša!

Politinič pregled.

Notranje dežele.

Cesar se je z Najvišjim lastno-ročnim pismom iz Bleda dne 17. t.

m. od Kranjcev tako-le poslovil: »Ljubi baron Winkler! Navdušena udeležba, s katero je vse prebivalstvo Moje vojvodine Kranjske praznovalo zvršetak šestega stoletja, odkar v tej deželi vlada Moj rod, napolnjuje Me z veseljem zadostilom ter Mi je novo poročstvo one neizpremenljive zvestobe, katero so Kranjci v minulih časih skazovali svojim prirojenim vladarjem, daje za-nje blago in kri, in katero bodo, ako Bog da, po svojih očetov vzgledu tudi hranili vse prihodnje čase. Posebno prijetno Mi je bilo, da sem o priliki te redke slavnosti mogel obiskati deželo ter Se osobno prepričati ne le o vernoudanem mišljenju njenega prebivalstva, temuč tudi o važnih napredkih na mnogokaterem polji javnega življenja. Naročam Vam, da vsemu prebivalstvu razglasite Mojo najtoplejšo zahvalo za presrčnost, s katero Me je vzprejemalo po vseh krajih, ter mu naznanite zagotovilo trajne Moje cesarske milosti.« Deželni načelnik, g. baron Winkler je to milostivo pismo vsem prebivalcem Kranjske dežele razglasil.

Štajerski deželni zbor je zadnje dni obravnaval načrt zakona o razširjenji volilne pravice na petakarje. Poročal je o tem baron Zschok ter predlagal tudi resolucijo: naj se naroči deželnemu odboru, da premišlja še o družih predrugačbah volilnega reda v ta namen, da se volitev olajša in zagotovi nje svobodnost in neodvisnost; posebno naj bi se uvedla neposrednja volitev in v skupini kmetskih občin pomnožili volilni okraji, i naj se uvede tajna volitev z volilnicami v vseh skupinah. Temu predlogu so se sicer nekateri upirali, a večina je sklenola preiti v specijalno debato. — V specijalnej debati je poslanec Radaj predlagal, naj se trgi Št. Lenart, Aflenz, Mautern, Sv. Gol, Prednig, Kozje, Vransko, Vitanje, Konjice in Šmarje izločijo iz skupine kmetskih občin ter prevzemo v skupino mest in trgov, da bodo volili kakor samostojni volilni okraji. A ta popolnoma pravični predlog je bil zavrnjen pri vsem tem, da ga je podpiral sam deželni namestnik. Zavrnjen je bil tudi predlog poslanca Žolgarja, naj se osnuje več volilnih okrajev za veliko posestvo, in drugi Radajev predlog, naj se pomnože poslanci v kmetskih občinah. — Iz vsega tega se vidi, da ustavoverci, ki se toliko bahajo z svobodnimi načeli, svobodo želé le sebi, kmet pa naj jim bode služen in sužen.

V Dalmatinskem deželnem zboru se je bati hude nevihte mej vlado in večino deželnega zbora. Deželni namestnik, baron Jovanović, kakor znano, sili v urade nemščino ter nastavlja hrvaškega jezika nezmožne uradnike; večina deželnega zbora pa temu nasprotuje in poslanec Pavlinović je to namestnikovo vedenje hudo grajal. Prav ta poslanec je predlagal resolucijo, naj se hrvaški jezik uvede v vse civilne uradnije na Dalmatinskem; drugi predlog pa zahteva, da ima biti v dalmatinskem deželnem odboru hrvaški jezik izključljivo uradni jezik. Ta dva predloga prideta te dni na dnevni red i skoraj gotovo je, da se pri tej priliki uname hud boj mej deželnim zborom in deželno vlado.

Češki deželni zbor dela ustavovercem vedno večjo preglavico, ker nemški poslanci ne slušajo ustavoverskih listov ter ne delajo opozicije zaradi opozicije; mej ustavverce iz tega zbora kar strele leté, da iz lastnega taborja beže.

Dunajski mestni svet je sklenol, da ob obhajanju osvoboditve Dunaja od Turkov ne bode ljudske veselice. Kder

propada javna morala, tam raste prijateljstvo do Turkov.

Zagrebski mestni zastop je razpisal mestni zajem štirih milijonov gold. Obrok je postavil do zadnjega oktobra, zagotovščino pa na 100.000 gl. Ponudnik, čegar ponudba se sprejme, mora zagotovščino v osmih dneh dopolniti na 200.000 gl. V ponudbah se imajo natanko naznačiti obresti in drugi pogoji. Amortizacija se izvrši v sto poluletnih obrokih, tedaj v 50 letih. Ponudbe se odpró 31. oktobra v javnej seji in v pričó vladnega komisarja; mestni zastop stori sklep; pogodba postane pravno veljavna, ko jo potrdi vlada.

Porotna obravnava v Nyiregyhazi še vedno traje i če to tako pojde, pomró vsi v pravdo zapleteni, predno se konča. Vsa stvar je tako zapletena, kakor gordonski voz. Vsled te pravde je vstal hud razpor mej državnim pravdnikom in državnim poslancom Onodijem, poslednji je prvega na cesti javno s palico napadel ter ga potem povzal na dvboj.

Vnanje dežele.

Nemški cesar Viljelm je prišel 17. t. m. v Gostinske toplice, kder se je namenil okoli tri tedne ostati. Z našim cesarjem, ki se je iz Bleda napotil v Iši, gotovo se sestane.

Na Italijanskem so bile te dni dopolnitve volitve v državni zbor. Vladni kandidati so večinoma zmagali.

Grški kralj, ki je dalj časa popotoval s kraljico po vnanjih deželah, vrnil se je v Atene.

V angleškem parlamentu se obravnuje zadeve o drugem sueškem kanalu. Poslanci so z Lesepsovo pogodbo malo zadovoljni in utegno jo zavreči; Angleži namreč delajo na to, da oba sueška prokopa popolnoma v svojo vlast dobé.

Na Angleškem v grofiji Staffordshire, ki ima največ obrtnje, pustilo je 50.000 delalcev v premogovih jamah delo. V tropah po 2000, 3000 in več so se spustili po deželi s žemami in otroki ter razdevajo vse fužine povsod, kodar koli se prikažejo, policijo in vojak, ki se jim nasproti postavljajo pred sabo podé in uničujejo vse, kar jim je do zdaj kruh dal. Delalce, ki se jim nočejo pridružiti, z silo se sabo tirajo ter grozovito ravna s fužinarji, ki se branijo pri razdiranju njih fužin. To je prava revolucija, ki se brez krvi ne more končati, in škoda, ki nastane iz tega, ne more se proračunati, morebiti se v sto letih ne popravi.

Kolera v Egiptu pojenjuje v onih krajih, kder je najprej nastala, a začela se je vedno bolj širiti po drugih krajih, zanesla se je tudi v glavno mesto Kairo, kder se je uže precej vkoreninila.

Iz Kartuma se »Agenciji Stefani« poroča, da ni res, da je krivi prorok ukazal kristijane pomoriti.

V Severnej Ameriki so brzojavni uradniki službo odpovedali, vsled tega so največ brzojavnih postaj zaprli in odpovedano je vsako poročstvo za poslanice.

Dopisi.

Iz Barkovelj, 19. julija.

Končale so se procesije sv. rešnjega Telesa po tržaški okolici. Opazoval sem te procesije po okolici in, kar zadeva prelepega odičenja cerkve in lepega reda, to sem nahajal posebno v Barkovljah pri procesiji, ki je bila na 27. maja dan. Cerkev je bila prekrasno odičena, da jej kmalo ni para v tržaški okolici. Najprej je bila slovesna peta sv. maša, pevci so prav izvrstno peli, po sv. maši se je začela procesija, katero je vodil domači visokospoštovani župnik, čest. gospod Janez Črne z dvema pomočnikoma iz Trsta. Ljudstva se je vdeležilo obilo število, domačinov in tudi iz druge okolice in

mesta. Pri procesiji je bilo tudi nekoliko veteranov in finančne straže. Ganiivo je bilo tudi videti okoli 40 belo oblečenih deklic s polnimi jerbaški cvetic, ki so pred Najsvetejšim trosile cvetice in pred evangelijskimi altariji; opomina vredno je tudi, da je domača godba svojo nalogo prav dobro izvršila; po vsej pravici se mora reči, da se je vse v najlepšem redu izvršilo. Zatorej zaslužijo voditelji barkovljanske procesije vso pohvalo. All dragi Barkovljanci in Gretarji, pri vašej lepeji procesiji se nahaja ta napaka, da procesijo vodite po grdih, strmih potih, ko imate vendar prav lepe ceste. To napako grajajo vsi pametni ljudje, domači in mestni, in celo tuji; to napako morate tedaj odstraniti in za naprej lepo svojo procesijo po lepšem potu vrediti.

Okoličan.

Dutovlje, 15. julija.

Učiteljsko društvo za Sež.-Kom. okraj je zborovalo, kakor je bilo tudi v »Edinosti« poročano vabilo, v dan sv. Cirila in Metoda.

Ob 9. uri zjutraj zapojó zvonovi, vsled česar vede učitelj Dutovljanski mnogobrojno zbrano šolsko mladino v cerkev, za katero pa stopajo drugi učitelji in učiteljice in precej domačega ljudstva, katero je tudi pokazalo, da zna ceniti praznik naših blagovestnikov. Slovesna sv. maša se prične, pri kojoj je peval »kraški kvartet«; teško mi je, da se ne morem sam izjaviti, kake vtiske je delala slovenska A. Miklošičeva maša. Povedati bi imel le toliko, da cerkev je zelo slaba za petje, ker nič ne odmeva, da si so tudi bile štiri najboljše pevske moči izmej učiteljstva Kraškega na koru.

Koj po dokončanej sv. maši pelje tukajšnji voditelj mladino v učilnico, kder jej razloži važnost praznika, ki ga obhajajo, podavši jej črtico sv. Cirila in Metoda. Pristopilo se je k drugje točki dnevnega reda, namreč k predavanju. Ne bilo bi umestno poročati v pol. časopisu obširno o tem; omenim pa, da je bilo razgovarjanje kaj živahno.

To je najboljši dokaz, da je društvo na dobrih nogah. Tega dne se je našemu učiteljstvu bralo na obrazu, da se briga za svoj poklic, da mu je mar v daljni obstanek prekornistnega društva, da žrtvuje — če pomislimo na borno plačo učiteljsko — veliko v namen, da si tu pa tam pridobi kako dobro zrno, koje ga vodi v večjo popolnost svojega poklica in stanu. Omenjeno društvo šteje menda prav malo taci dni, kakoršnega je dočkalo 5. julija. — Zborovanja se je vdeležilo 22 učiteljev; mej onimi tudi namestil učitelj g. Kumar, duhoven v Štjaku, vrh. učitelj Vremski in dva učitelja iz Goriskega.

Prebrale so se potem peticije, ki se odpošljejo deželnemu zboru, po kojoj točki nastopi eden izmej učiteljev, ter vpraša društvo, kaj naj se ukrene z nemškimi poukom. S kratka, slišali smo to le rešitev: »Odlok imamo, koji govori, naj so nemščina podučuje le v šolskem letu 1880-1881 — su Folge Sitzungsbeschlusses des k. k. Bezirksschulrathes ist im heurigen Schuljahre die deutsche Sprache obligatorisch. (št. 989, 30. oktobra 1880)« — poglejmo pa jedenkrat oni dopis, ko domov pridemo, ravnajmo se po njem, tako ustrezno zaukazo, vesti svojem in narodu.»

Pogledali smo na ure, brez kojih bi bili tudi lahko uganoli, da je dve popolne — želodec dober prerok. Zborovanje se je tedaj sklenolo z g. predsednikovim govorom, spodbujaje nas, kakor vselej, k delavnosti, v prvospseh šolstva narodnega, zahvaljevaje se posebno zunanjim tovarišem za pohod ter slednjim spomnivši se našega pokrovitelja, kateremu so odmevali »živio« in »slava« in cesarska pesem — zatvorili smo šolske prostore.

Mej tem, ko se pomikamo k obedu, zahvali se je odbor č. g. Kranjcu, duhovniku Dutovljanskemu za peto sv. mašo, koji gospod se je neki tako izrazil, da je to prav rad storil, ter da ga veseli, da nam je mogel postreči. Hvala in čast mu!

Pri obedu so nam jedi prav dobro dišale; čiste, snažne in okusne jedi, zraven tega lepo opravljena miza, so zasluge našega g. Stoka, kateri je radi svoje gostilne dalec na okrog znan.

Vršilo se je pri mizi več napitnic. Ena najvrednejših, koji ponujam svojim tovarišem in učiteljem v berilo, je ta, da je čest. g. duhoven Kranjec, imajoč okoli sebe še dva druga duhovnika, g. županu in predsedniku krajnega šolskega sveta poudarjal vzajemno delovanje mej duhovščino in učiteljstvom, da baš ta dva stanov sta »oje« in voditelj narodu. Tako duhovščino smatramo, da vé, kaj je njih in družih poklic in mislimo si, da je bolj narodna, nego oni, ki se prilično radi pokažejo, da so se nekdanj učili tudi nemški, ako se jim s prstom pomiga.

Pozabiti ne smem občutljivega prizora. Ko se je govorilo o šolskej noveli, da so se postavle nekoliko spremenile in od Nj. Vel. potrdile, vstali smo na poziv govornika vsi okoli mize sedeči ter po trikratnem »živio« in »slava« našemu Francu Jožefu I. zapeli cesarsko pesem, mej tem, ko je zunaj odmevalo grmenje topičev, gotovo upliv g. Stokov.

St. Peter na Notranjskem 16. julija.

Tudi pri nas je šol. mladina 600 letno slavnost tako-le obhajala: Zbralo se je 11. julija ob 9. uri v šolskej sobi 159 šolskih otrok, kateri so šli ob 9¹/₂ uri v lepem redu z šolsko zastavo k sv. maši, pri kateri so bili pričujoči vsi udje krajnega šolskega sveta, občinski zastop z g. županom itd. Po sv. maši je šolska mladina prav v tem redu šla v šolo, kder jej je učitelj v pričó krajnega šolskega sveta in g. župana v patrijotičnem govoru pomen praznika razložil, ter jej priporočal vedno ljubezen in zvestobo do cesarja, do Habsburške hiše in do domovine. Potem se je deklamovalo: »Sparta.« »Lavdon.« »Avstrija dom si moj.« Potem, ko je učitelj še enkrat priporočal mladini ljubezen in zvestobo do cesarja in domovine, zagrmel je iz grl vseh pričujočih trikratni »živio« klic na presvetlega cesarja in cesarico, in na to se je zapela cesarska pesem. Pred odhodom iz šole je g. duhovnik še enkrat mladini priporočal, naj si dobro denašnji dan v spominu ohrani in naposled je g. prvomestnik krajnega šolskega sveta peterim najpridnejšim učencem vsakemu svetinjo za spomin podaril. Potem so šli vsi učenci v lepem redu pod vodstvom g. učitelja in kraj. šol. sveta v gostilno g. Korošca, kder se je 159 učencem podarilo: vina, kruha, rožičev in razdelilo se je 100 knjig »Habsburški rod«. K temu, da se je šol. mladina, kateri 11. dan julija vedno v spominu ostane, tako pogostila, pripomogli so udje kraj. šol. sveta in g. župan. Gosp. Korošec in g. Špirar sta se pri tej priložnosti posebno pokazala kot prijatelja šol. mladine. Toraj Bog živi imenovana, kakor tudi vse druge, ki so k tej šol. veselici pripomogli.

Breška okolica, 14. julija.

Nič veseliga nemam danes poročati tebi predraga »Edinosti«, obžalovati moram smrt ubogega kmeta, ki jo je danes našel v mislih, da brani, ali bolje rečeno, da pomaga braniti pravico. Kakor je uže znano, da pravijo, da se pri nas nahaja trtna uš, katere iščejo v tukajšnjih vinogradih. Morebiti bi naš kmet bolj verjel, ako bi je iskali *starejši* na to učeni možje, ki so o kmetijstvu skušno naredili, a žalibog, iščejo je taki, da taki ljudje so postavljani, da preiskujejo, ki imajo o uši jako malo pojma, ki so veseli, da si s tem služijo kr h, in hočejo vedeti, da se pri nas uš nahaja. To pa našega kmeta jako žali, da mu taki hodijo brodit in skopavat v vinogradih sedaj, ko najboljše kaže, in ko so vinogradi njegov edini up, in ko mu vinarstvo prinaša toliko, da vsaj životari, naš kmet uže tako živeti ne more. 10. t. m. so se zbrali kmetje ter so te ljudi odpodili iz vinogradov, a večerj pa so prišli profesor Haus, komisar in šest žandarjev zopet, da bi iskali, kmetje so se zbrali, bilo jih je okoli 200 *brežorošenih*, ter veli, naj gredo iz vinogradov. Gospodje so se bali za svoje kože, ter so naglo popihali, a žandarji so ostali in veleli kmetom, naj gredo domu. Kmet, saj veste, kakšen je, on je na svojih tleh, on noče verjeti, da bi res bila kakšna uš, in misli morebiti po pravici, da je onim, ki je iščejo, več za kruh, nego za kmetovo blagostanje in se ne da umeti, ali je v nevarnosti ali ne. S kratka rečeno, kmet se boji za svojo last, za svoje vinograde, vendar se ne zna kam obrnóti v svojej sili in nadlogi, ker pri glavarstvu ne opravi ničesa in če so o tem kakšno prošnjo vložili — o tem vam ne vem povedati.

Pa da se vrnem k stvari, moram s tužnim srcem povedati, da večeršnjí dan je bil žalosten. Otroci, žene in možje so se zbrali, to se ve, da kmet ni zbircem v besedah, in kdo mu to zameri? On je neomikan in surov, vendar bili so brez orožja, žalili so žandarje in žandarji so dvema noge prebodli, enemu, ki je svojo ženo branil. Ko so se kmetje uže nazaj proti domu obrnoli, pobere nek nesrečen fantalin kamen in ga zapodi v žandarja, ta se obrne, pomeri — in ustrelí v prvi v srce nečega kmeta, ki je zapustil ubogo udovo, več otrok, dva čisto majhna. Enemu zdrobi levo roko, tretjemu bedro. Usmrteni kmet je iz Sromelj, bil je jako miren in dober človek, ki je bolj iz radovednosti zraven prišel, nego iz hude volje. Žandarji so vse občinske svetovalce uklenoli in jih odvedli. Ljudstvo je sicer mirno, toda jako užaljeno in razdraženo. In kaj bo sedaj iz tega? Žandarji imajo nekoliko obilno pravice, kmet v hribih ne pozna postav, ne žandarskih pravic, na to naj bi se gospodje nekoliko ozirali in naj bi bili nekoliko bolj zmerni! Žandarji se to se ve da operó. Kmeta pa, uže tako ubožnega in revnega, čaka kazen in še večje ubožstvo in nesreča, ako ne najde pomoči. — Pravijo, da so šli nekateri kmetje v Ljubljano do Nj. veličanstva svitlega cesarja. Koliko je o tem resnice in kaj opravijo, to vam sporočim, ko zvem bolj natanko, ako vam bo ljubo.)

*) Ne le ljubo, temveč prosimo, poročajte nam o nadaljnem razvitiu tega žalostnega dogodka. Ured.

Domače in razne vesti.

Tržaške novosti. Kako se je tržaško slov. ljudstvo zanimalo za potovanje cesarjevo po Kranjskem, dokazuje to, da so te dni ljudje vse liste »Edinosti« po tabakarnah precej pokupili, potem pa prekupovali po višjej nego originalnej cení. — Zadnje štev. smo tiskali par sto več, nego navadno, a tudi te je precej pošlo, kolikor jo je bilo in so se ljudje za njo pulili. Da bi bili tiskali tudi 4 do 500 listov več, vse bi bilo hipoma pošlo. Denašnjega lista smo tudi natisnoli veliko več, kakor navadno.

»Triester Tagblatt« je sprožil novo zanimivo prašanje; on trdi, da so tržaški židje najhujši iredentariji in to zaradi tega, ker tukaj prevlada španjolski obred, ki se naslanja le na sovornike v Italiji, katerih pa v ostalej Avstriji ni. V Trstu pa je tudi dosti nemških židov, kateri morajo plačevati visok verski obredni davek in se podrediti popolnoma španjolskemu obredu. To je krivo, da se tržaški židje bolj zanimajo za Italijo, nego za Avstrijo in še celo nemške žide potegnejo za seboj. — »Tagblatt« zaradi tega poudarja potrebo, da se v Trstu ločita obreda v nemški in španjolski. Morda se »Tagblattu« res posreči, da napravi luknjo mej »falango« židov, a teško, ker uzrok iredentizma pri židih je vsaj za zdaj iskati še kde drugod, namreč v koristi. V Trstu drži žid iredentarija, iredentari pa žida.

Štipendije. Za leto 1883/84 se odajo te le štipendije: 1. Dve mestni štipendiji za slušatelje prava po 300 gl.; 2. tri mestne štipendije za VII. in VIII. razred gimnazije po 120 gl.; 3. dve mestni štipendiji po 100 gl. za obiskovalce nautične akademije; 4. ena štipendija za 150 gl. zapuščina Mazzoni za uboge dijake višje realke; 5. ena štipendija Tommaseo letnih gl. 176.40 za dijake tuk. trgovske akademije, ali pa za visokošolca na kakej avstr. univerzi; 6. tri štipendije zapuščine Ananias za enega pravnika, za enega medicinarja in za enega tehnikarja na dunajskih visokih šolah. — Za štipendije pod 6 morejo prositi le v Trstu rojeni katoličani ali pa katoliški Armenci; — za vse druge pa je pogoj le tržaško rojenstvo. — Prošnje do 15. avgusta t. l. pri tuk. magistratu.

Razpis služeb. Na tuk. nautičnej in trg. akademiji je razpisana služba učitelja angleščine z letno plačo gl. 1200 in služba učitelja francoščine z letno plačo gl. 700. — Prošnje do 20. avgusta pri ravnateljstvu akademije. — Razpisana je tudi služba davkarskega adjunkta za Primorsko. Prosilci morajo imeti davkarsko skušno in morajo biti popolnoma zmožni deželnih jezikov. Prošnje v 4 tednih pri tuk. finančnem ravnateljstvu. — Razpisani tudi službi tajnika in koncipista pri tuk. finančnej prokuraturi. Prošnje tudi v 4 tednih pri finančnem vodstvu.

Zanimiv izlet v Devin. Parnik »Vergerlo« vabi Tržačane na izlet v Devin v nedeljo 22. t. m. Odhod od Riva di Sanità ob 3 uri pop. Vskemu izletovcu bode dovoljeno da si ogleda zanimiv devinski grad in staro devinsko ruino. Voznina za tija in nazaj le 80 soldov.

Policijsko. Dva fakina sta šla klicati nekega tovarša na stanovanje v ulici St. Francesco; a ko se ta prikaže na ulico, začela sta ga nabivati in eden ga je hotel celo z nožem zakleti; in Bog ve, da ne bi ga bil, da ni bila blizo policijska straža, ki je oba napadnika peljala v luknjo. — Uzrok je maščevanje, katero je mej fakivi stalno na dnevnem redu.

Pred sodnijo so stali te dni 23 letni Franc Valentič iz Postojne, 22 letni Andrej Pavčič iz Kanala in zraven njih sta sedela na zatožni klopi tudi dva brata Bajc, tudi iz Postojnskega okraja. — Dva zadnja bila sta tožena, da sta vkradla precejšnjo množino kave, prva dva pa da sta to vkradeno kavo od tatov kupila. — Oba Bajca sta bila obsojena na 8 mesecev težke ječe, po prestani ječi pa pridete pod policijsko nadzorstvo: Valentič na 14, Paučič pa na 16 mesecev težke ječe. Iz tega se vidi, da postava sama priznava, da je bolj kaznjivi oni, ki drži vrečo, nego pa oni, ki krade. — A koliko takih, ki drže vrečo je še v Trstu in še kako bogatih!

Iz Sežane nam pišejo 20. t. m. Večraj odne dne je toča, ki je 1/2 ure padala, pobila popolnoma ves pridelek v Godnah, Kreppljah in v Križu. 1. pridek v Tomaju, Sepuljah, Velikem brdu, polovico pa v Dutovljah, Dobravljah, Mrčah, Povirju i četrti del v Šmarji in Žerjah. Ob 7. uri zvečer bi se bilo lahko še cele vozove toče po cestah in kotih nabralo. Ubogi Kraševci!

Goriško. Goriški takozvani mali »citadine« so napravili in podpisali prošnjo na goriški magistrat, da bi on preskrbel na ondodnem »imenitnem« mirodvoru peč za požiganje mrtvih. — Kakor da bi v Gorici ne imeli nobenih drugih bolečin.

Čestlicem rajnega prof. Štef. Kocijančiča. Goriška »Soča« št. 27 od dne 6. julija t. l. j. je začela nabirati darove za spomenik pokojnega učenjaku profesorju u Stefanu Kocijančiču. Dobro so znane za sluge pokojnega učenjaka za slovenski na rod. Njegova učenost slovi daleč po svetu, po svojih podučnih i pobožnih

